

Klage på vedtak om detaljregulering for Fjellheisen øvre stasjon Tromsø

Vi vil med dette klage på vedtak av Plan 1956 - detaljregulering for Fjellheisen i Tromsø gjort av Tromsø kommunestyre 20.03.2024, sak 37/24.

Klagen fremsettes innenfor klagefristen 13.4.24.

Bedømmelse av klagerett

Vi mener å ha klagerett i saken fordi vedtaket vil få klare virkninger for oss jf veileder *Regler ved klagebehandling etter plan- og bygningsloven* der det står «I tillegg til en part kan andre med rettslig klageinteresse klage på vedtaket. Dette kan omfatte en større krets av personer enn de som har krav på nabovarsel dersom vedtaket vil få klare virkninger for dem» (<https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-more-og-romsdal/dokument-fmmr/plan-og-bygg/plan--og-bygningsrett/rettleiing-til-kommunen/pdf---veiledning-.pdf>).

En utbygging av Fjellheisen i tråd med vedtatt reguleringsplan, vil medføre betydelig økning i besøksantallet til Fjellheisen. Dette *vil få klare virkninger* for oss som bor i området særlig langs Anton Jakobsens vei fra Turistveien til Fjellheisen.

Klage

Vi klager på at det i planen og i prosessen som har ledet frem til den, ikke er tatt hensyn til konsekvensene den økte tilstrømmingen av besøkende til Fjellheisen vil ha på trafikksituasjonen i området rundt Fjellheisen og den påvirkning det vil ha på beboerne i området.

Vi mener planen ved å utelate hensynet til trafikksituasjonen til influensområdet, ikke oppfyller følgende krav til planinitiativ slik det fremgår av *Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering etter pbl*, §1 Krav til planinitiativet:

- planområdet og om planarbeidet vil få virkninger utenfor planområdet
- vesentlige interesser som berøres av planinitiativet
- hvordan samfunnssikkerhet skal ivaretas, blant annet gjennom å forebygge risiko og sårbarhet
- hvilke berørte offentlige organer og andre interesserte som skal varsles om planoppstart
- prosesser for samarbeid og medvirkning fra berørte fagmyndigheter, grunneiere, festere, naboer

At vi som beboere i planens influensområde knyttet til trafikkpåvirkning, skulle vært hensyntatt i forbindelse med utarbeidelse av planen, understøttes av følgende utdrag fra veilederen for saksbehandling av PBL på Regjeringen.no, kap 3.3.3.1 Hvem skal varsles?: «Noen kommuner praktiserer at alle grunneiere i en avstand av inntil 50 meter fra planområdet også skal varsles. For enkelte tiltak kan det være aktuelt å

trekke grensen enda videre og varsle de som ligger innenfor planområdets influensområde. Det kan være knyttet for eksempel til synlighet, støy, trafikkpåvirkning eller andre forhold som berører direkte dem som bor innenfor influensområdet. Listen over de som er varslet skal sendes kommunen sammen med planforslaget. Manglende varsling av direkte berørte vil være saksbehandlingsfeil.»

Da vi som beboere i planens influensområde knyttet til trafikkpåvirkning, ikke er vurdert som vesentlige interessenter, er vi ikke tatt med på dialog underveis og dermed ikke gitt mulighet til å følge prosessen tett for å kunne komme med innspill som en del av en god medvirkningsprosess.

Vi mener at prosessen med utarbeidelse av plan 156 ikke er i samsvar med formålet til plan og bygningsloven §1-1, 4. ledd «Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.» Planlegging og vedtak av plan 156 har ikke sikret medvirkning for alle berørte interesser slik vi ser det.

Vi har ingen ønske om å stoppe utbyggingen, men håper at vi med denne klagen kan bidra til at den uholdbare trafikksituasjonen i området blir tatt på alvor og at det før det igangsettes aktivitet som vil belaste denne ytterligere, blir gjort tiltak som bidrar til trygg vei for skolebarna, beboere og besøkende til området.

Ønsket endring

Vi mener vedtaket må oppheves og sendes tilbake til kommunens administrasjon fordi trafikksituasjonen i influensområdet til Fjellheisen ikke er utredet. Før planen kan ferdigstilles, må det gjøres en utredning av trafikksituasjonen i området, hvordan den vil påvirkes av utbyggingen og hvordan kommunen og utbygger gjennom rekkfølgebestemmelser, må bidra til å legge til rette for at trafikksituasjonen skal bli trygg for alle og forenlig med et godt bomiljø for oss som bor i området. Dette må vi som bor i influensområde knyttet til trafikkpåvirkning og som blir vesentlig berørt av tiltaket beskrevet i planen, få medvirke til.

Ingen tiltak knyttet til trafikksituasjonen er forankret i plandokumentet. Det er gjort noen merknader til vedtaket av 20.3.24, men for at de skal ha den gjennomslagskraft som trengs og for at vi i området skal kunne være sikre på at det blir gjennomført i tide til å gi en akseptabel trafikksituasjon i området helt fra byggestart, burde dette komme inn som rekkfølgebestemmelse der det fremgår at enkelte tiltak må være gjennomført før utbygging kan starte opp.

Det er viktig å understreke at selve byggeprosessen, som i planen er angitt å ha en varighet på 1,5 år, vil medføre betydelig anleggstrafikk som vil belaste trafikksystemet i området ytterligere. Vi mener det er en del tiltak som MÅ på plass FØR en evt utbygging kan starte opp. Som et minimum må busstoppet være flyttet og et fortau mellom Fjellheisen og Fjellveien må være etablert. Uten dette på plass er det en livsfarlig situasjon langs veien som også er mye brukt av skolebarn.

Om forventet økning av besøkende til Fjellheisen som konsekvens av tiltaket

Vi har blitt møtt med kommentarer om at økt tilstrømming til Fjellheisen vil skje uavhengig av byggetiltaket. Det kan være, men det er ingen tvil om at tiltaket i seg selv også vil føre til ytterligere tilstrømming til Fjellheisen. Flere instanser har anført dette:

- Troms fylkeskommune, høringsinnspill 15.01.24 «Planen legger opp til utvidet bruk av fjellheisen og slik vi ser det vil også influensområdet berøres.»
- Statsforvalteren i Troms og Finnmark, høringsinnspill 18.01.24 «Med en høyere kapasitet på fjellstua og en antatt økende turistmengde vil det trolig kunne bli økt ferdsel innenfor både planområde og tilgrensende områder (influensområdet).»
- Også i den vedtatte planen er det omtalt forventet økt bruk av Fjellheisen som en konsekvens av byggetiltaket og gjort vurdering av hvordan dette kan påvirke reindrifta i området: «Det er trolig ferdselen, og Fjellheisen øvre stasjon som utgangspunkt for den omfattende bruken av området innover Fløya, som vil være problematisk».

Det levner derfor ingen tvil om at det forventes en økning i tilstrømning av besøkende til Fjellheisen som en konsekvens av tiltaket.

Trafikksituasjonen i området foregår i influensområdet til tiltaket, blir påvirket av tiltaket og bør bli hensyntatt i detaljreguleringsplanen

Et influensområde er i utgangspunktet alle områder som blir påvirket av et nytt tiltak eller endring i eksisterende anlegg. Det er gitt en rekke innspill til den vedtatte planen på trafikksituasjonen inn mot Fjellheisen og hvordan den kan forventes påvirket av utbygging som beskrevet i plan 1956. Ingen av disse innspillene er hensyntatt i planen. I kommunens merknader til høringsinnspill i siste høringsrunde anføres det at det «ikke er lagt opp til at utfordringer knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel skal løses i detaljreguleringen for Fjellheisen øvre stasjon.»

Flere aktører har spilt inn at trafikksituasjonen skulle vært hensyntatt i forbindelse med planen – også helt i oppstarten av planprosessen. Allerede i Troms fylkeskommunes merknad til oppstartsvarselet er følgende anført «Fylkeskommunen er på generelt grunnlag uenige i at sentrale problemstillinger som infrastruktur, parkering, tilrettelegging av adkomst o.l. ikke blir ivaretatt ved detaljregulering av konkrete tiltak. Slik vi vurderer oppstartsvarselet er ikke influensområdet ivaretatt godt nok». Svaret på merknaden er «Tas ikke til følge. Planavgrensningen og fastsettelse av influensområde er gjort i samarbeid med planmyndighetene og avklart i oppstartsmøtet.»

Vegvesenet har også i flere omganger gitt innspill om trafikksituasjonen. I innspill til høring av planutkastet av 11.01.24 står det «Statens vegvesen (SVV) påpeker at forbedring av de trafikale forholdene ved nedre stasjon også burde vært tatt med i

denne planen. Dette ga SVV også innspill om i forbindelse med varsel om oppstart». Heller ikke disse innspillene er hensyntatt i planen.

Hvis det ikke skal være mulig å ta hensyn til innspill som kommer fra seriøse aktører også helt tidlig i prosessen, skjønner ikke vi hvorfor det skal legges til rette for å gi innspill på et oppstartsvarsel slik det fremgår av Forskrift om behandling av private forslag til detaljregulering § 5 første ledd der det står «Varselet om at planarbeidet starter opp etter plan- og [bygningsloven § 12-8](#) første ledd, skal ha vedlagt planinitiativet og referatet fra oppstartsmøtet eller opplyse om hvor det er tilgjengelig». I denne saken er det flere tunge aktører som allerede ved varsel om oppstart har spilt inn at influensområdet burde vært hensyntatt på en bedre måte knyttet til trafikksituasjonen og så blir det bare avfeid med at dette allerede er bestemt i oppstartsmøte. Dette burde vært vurdert på nytt etter at det ble gitt innspill om det og de som ga innspill om dette burde fått en bedre forklaring på hvorfor det evt ikke skulle bli tatt med i det videre planarbeidet.

Til og med Tromsø kommune selv ser at trafikksituasjonen burde vært håndtert på en annen måte, men viser til at det ikke hører med til behandling av denne planen. I kommunenes merknad til Troms fylkeskommunes høringsinnspill av 15.01.24 er det anført at «Administrasjonen deler fylkeskommunen sin vurdering om at kollektivtraseens funksjon blir utfordret. Utfordringene knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel i Anton Jakobsens veg skulle ha vært løst i en egen detaljregulering. Fjellheisen AS fikk i 2020 dispensasjon fra gjeldende arealplaner og rammetillatelse for ombygging av nedre stasjon. Kommunen stilte ikke da krav om utarbeiding av detaljregulering. Et krav om utarbeiding av detaljregulering kunne ha sikret at utfordringer knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel for området kunne blitt løst i planen.»

Vi mener at det faktum at det ikke ble lagt inn krav om detaljregulering knyttet til plan for ombygging av nedre stasjon ikke har noe med vedtak av plan 1956 å gjøre. Influensområdet til plan 1956 burde kunne vurderes på selvstendig grunnlag helt uavhengig av hva som er bestemt i forhold til nedre stasjon. Vi mener derfor at det fortsatt ikke er for sent å legge inn krav om detaljregulering som kan sikre at utfordringer knyttet til trafikk, kollektivtilbud og ferdsel kan bli løst, slik også kommunen hevder det burde vært gjort.

Det er også gitt en rekke innspill til planen fra beboere i influensområdet underveis i hele prosessen. Til tross for at vi ikke er invitert inn til dialog, har vi og flere andre beboere i nærområdet, vært i kontakt med kommunen ved en rekke anledninger og uttrykt bekymring i forhold til planlagt utbygging på Fjellheisen og den påvirkning det vil få på trafikksituasjonen i området.

Ingen av innspillene knyttet til trafikksituasjonen i influensområdet til tiltaket er hensyntatt i planen – hverken fra offentlige aktører eller beboere i området. Innspillene er avfeid med at trafikksituasjonen ikke skal behandles som en del av denne planen.

For oss som faktisk kjenner på dette og bekymrer oss for trafikksikkerheten til skolebarna, oss selv og turistene som kommer i hopetall, så oppleves dette som svært ubehagelig og vi føler oss overkjørt i denne saken.

Beskrivelse av trafikksituasjonen i planens influensområde knyttet til trafikk

Veisystemet inn mot Fjellheisen er ikke dimensjonert for den trafikkmengden som forekommer i området i dag og vil bli ytterligere belastet i forbindelse med anleggstrafikk knyttet til tiltaket beskrevet i plan 156 og den påfølgende forventede økning i antall besøkende til Fjellheisen etter gjennomført utbygging.

Vi opplever allerede en uholdbar trafikksituasjon i området rundt Fjellheisen - ikke minst går det på sikkerheten til myke trafikanter deriblant skolebarna som har dette som skolevei. Det er smale veier uten noen form for fortau. Når to store turistbusser møter hverandre, har gående ingen plass å gjøre av seg. På vinterstid når det ligger masse snø i tillegg, blir dette en svært utrygg situasjon for skolebarna og andre myke trafikanter i området.

Bussholdeplassen til Fjellheisen er overbelastet. Til tider står det opp til 30-40 påstigende passasjerer og venter og de fyller opp innkjørslene til oss som bor i nærheten av stoppet og det er til stadighet vanskelig og utrygt for oss å komme oss ut av egen innkjørsel.

Bussene er til stadighet full og vi lokalbefolkninga som ønsker å benytte oss av busstilbudet, kan ikke lengre belage oss på det da det er usikkert om vi får plass.

Tromsø 28.03.2024

Marianne Vileid Uleberg og Eivind Uleberg, beboere i Anton Jakobsens veg 38

Tove Ettersti og Thor Hager Thorkildsen, beboere i Anton Jakobsens veg 40